

Azerbaycan üçün mühüm tərəfdaşlardan birinə çevrilən İtalya ilə ölkəmiz arasında əlaqələrin inkişafına böyük təkan verən məqamların mövcudluğu dostluq münasibətlərini şərtləndirən amildir. Mükəmməl hüquqi bazaya malik ikitərefli münasibətlər çoxşaxəlidir. Əlbəttə ki, ikitərefli münasibətlər mükəmməl hüquqi bazaya malikdir. Son illərdə ölkələrimiz arasında bütün istiqamətlərdə, o cümlədən, siyasi-iqtisadi, ticarət, qanunvericilik, mədəniyyət, elm-təhsil sahələrində nailiyyyətlər əldə olunub. Ölkə başçılarının qarşılıqlı rəsmi səfərləri mövcud münasibətlərin inkişafını daha da yüksəldib. Səfərlər çərçivəsində bir çox razılaşmalar və strateji tərəfdəşliq haqqında mühüm sənədlər imzalanıb.

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 24-də Mingəçevirdə İtalya Respublikasının şirkətlər ve "Made in Italy" naziri Adolfo Ursonun başçılıq etdiyi nümayənde heyetini qəbul etməsi münasibətlərin yeni mərhələdə inkişafının təzahüründür. Bu dövlətlərərəsə əlaqələrin həqiqətən də, nə qədər yüksək səviyyədə olmasından xəber verir. Söhbət zamanı dövlətimizin başçısının Adolfo Urso ilə görüşləri məmənunluqla xatırlanıb. Prezident İlham Əliyev Adolfo Ursoya "8 Noyabr" Elektrik Stansiyasının açılışında iştirakına görə minnətdarlığını bildirib, gelecekdə də birge layihələrin həyata keçiriləcəyinə ümidi varlığını ifadə edibdir.

Qonaq İtaliyanın "8 Noyabr" Elektrik Stansiyasının inşasında iştirakını ölkələrimiz arasında dostluğun və uğurlu əməkdaşlığın göstəricisi kimi dəyərləndirib. Azerbaycana dəfə-

Cənubi Qafqazın əsas energetika mərkəzi

Prezident İlham Əliyev: "8 Noyabr" Elektrik Stansiyası ölkəmizin ən böyük elektrik stansiyasıdır"

"HAZIRDA BİZİM ELEKTRİK ENERJİSİNİN 40 FAİZİNDƏN COXU MİNGƏÇEVİRDƏ İSTEHSAL OLUNUR"

"8 Noyabr" Elektrik Stansiyasının açılışı çox gözəl hadisədir. Ümumilikdə ölkəmizin enerji potensialını böyük dərəcədə gücləndirəcək bu stansiyanın yaradılması və qısa müddət ərzində bütün işlərin başa çatması ölkəmizin gücünü, potensialını, energetiklərimizin təcrübəsini, peşəkarlığını göstərir. Bu gün "8 Noyabr" Elektrik Stansiyası ölkəmizin ən böyük elektrik stansiyasıdır". Bu sözləri Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyev "8 Noyabr" Elektrik Stansiyasının açılış mərasimində çıxış zamanı bildirib. Dövlət başçımız qeyyd edib ki, 1880 meqavat gücündə bu stansiya bizim enerji potensialımızı təbii ola-

lərə səfər etdiyini xatırlayan Adolfo Urso bu tədbirdə iştirakdan məmənunluğunu bildirib. O, 2020-ci ildə Gəncə və Ağdam şəhərlərinə səfərində toxunub.

Dövlətimizin başçısı Adolfo Ursonun işgaldən azad edilmiş torpaqlarımızda Avropa ölkəsinə təmsil eden ilk xarici yüksəksəviyyəli şəxsəldən biri olduğunu vurğulayıb və buna görə minnətdarlığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev işgaldən azad edilmiş ərazilərimizdə hazırda genişmiqyaslı quruculuq işlərinin aparıldığı və orada artıq 3 beynəlxalq hava limanının istifadəye verildiyini diqqətən təcdirib. İtaliyanın 100-dən çox şirkəti hazırda Azerbaycanda fəaliyyət göstərir. İstər dizayndan turizmə, istər aqrar sənayədən yaşıl texnologiyaya və istərsə də neqliyyatdan logistikaya qədər her bir sahədə Azerbaycanda italiyanlar fəaliyyət göstərir.

İşgaldən azad olunan bölgələrdə aparılan infrastruktur layihələrinə həyata keçirilməsində İtaliya dost ölkə olaraq öz töhfəsinə verir. Belə ki, İtaliya şirkətləri işgaldən azad olmuş Ağdam, Füzuli, Qubadlı və Kəlbəcərdə elektrik stansiyalarını avadanlıqlarla təchiz edib. Azərbaycanın Memorial və Zəfər muzeyləri təkə Bakıda deyil, işgaldən azad olunmuş şəhərlərdə də İtaliya şirkətləri tərəfindən di-zayn olunub. İtaliya şirkətləri işgaldən azad

olunmuş dörd rayonda - Ağdam, Füzuli, Qubadlı və Kəlbəcərdə elektrik stansiyalarını avadanlıqlarla təchiz edib. İtaliyanın daha bir şirkəti Şuşada yeni məscidin layihəsini dizayn edib. Görülən işlər və layihələr bu əlaqələrin davamlığının təzahüründür.

Söhbət zamanı münasibətlərimizin strateji xarakter daşıdığı bildirilib, siyasi əlaqələrimizin çox yüksək səviyyədə olmasından məmənunluq ifadə olunub. Azerbaycan-İtalya əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsində yüksəksəviyyəli qarşılıqlı səfərlərin roluna toxunulub.

Görüşdə Hökumətlərarası Komissiyanın fəaliyyətinin vacibliyi bildirilib, enerji, o cümlədən bərpəolunan enerji, metallurgiya, kənd təsərrüfatı, əczaçılıq, elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə əməkdaşlığının genişləndirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. İtaliya şirkətlərinin işgaldən azad edilmiş ərazilərimizdə həyata keçirilən bərpə və quruculuq işlərində iştirakı qeyd edilib. "AzərEnerji" ilə "Ansaldo Energia" şirkəti arasında əməkdaşlığın perspektivlərinə dair məsələlər müzakirə olunub.

Prezident İlham Əliyev iyunun 24-də Mingəçevirdə Çinin "Dongfang Electric International Corporation" şirkətinin İdarə Heyətinin sədri Çen Qianqi qəbul edib. Görüşdə "Dongfang Electric International Corporation" şirkə-

tinin "8 Noyabr" Elektrik Stansiyasının inşasında iştirakının roluna toxunuldu, Azerbaycanla Çinin bu şirkəti arasında əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Xatırladaq ki, Ulu Önder Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü ilə Mingəçevir şəhərində tikilən "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasının (IES) birinci bloku 1981-ci ildə istismara verilib. Bu stansiya sovet dövründə Cənubi Qafqazın ən böyük istilik elektrik stansiyası sayılırdı. Məhz bu elektrik stansiyası 1990-ci illərin əvvəlində Sovet İttifaqının dağılması ərefəsində müstəqil Azerbaycanın enerji tələbatının böyük hissəsini ödəyirdi.

Lakin keçid dövründə elektrik stansiyasına baxımsız yanaşma və istismar müddətinin başa çatması əlavə problemlər ortaya çıxarıdı. Buna görə də Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, hər birinin gücü 300 meqavat olan 8 bloklu "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyası 2020-ci ildə tam yenidən qurularaq istismara verilib. Bununla da stansiya dayanmaq təhlükəsindən xilas edilib, ömrü ən azı 20 il uzadılıb, etibarlılıq, dayanıqlılıq, səmərəlilik və təhlükəsizlik təmin edilib, 620 Mvt-dan artıq "itirilmiş" güc bərpə olunub.

raq daha da gücləndirəcək, enerji sisteminin səmərəliliyini artıracaq və beləliklə, Mingəçevirin neinkı Azərbaycanın, bütövlükde Cənubi Qafqazın energetika mərkəzi olan statusunu daha da gücləndirəcək: "Hazırda bizim elektrik enerjisinin 40 faizindən coxu Mingəçevirdə istehsal olunur və əlbəttə ki, görülənmiş bütün bu işlər bir daha Azerbaycanın doğru yolda olduğunu göstərir". Mingəçevir 1970-ci illərdə Azerbaycan energetika sektorunun mərkəzi rolunu oynamışdır. Ulu Önder Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rehbərliyi ilə 1974-cü ildə Mingəçevirdə "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasının teməli qoyulmuşdur. Ulu Önder Heydər Əliyevin iştirakı ilə stansiyanın birinci bloku 1981-ci ildə istismara verilmişdir.

Lakin keçid dövründə elektrik stansiyasına baxımsız yanaşma və istismar müddətinin başa çatması əlavə problemlər ortaya çıxarırdı.

"O zaman hələ sovet dövründə bu stansiya Qafqazın önemli energetika mərkəzlərinə birincə qoymulmuşdur. Təbii olaraq müstəqilliliyin ilk illərində bizdə enerji qitliği yaranmışdır. Orta və yaşılı nəslin nümayəndələri o illəri yaxşı xatırlayırlar ki, o vaxt hətta axşam saat 12-də televiziya verilişləri də dayandırılmışdır. Çünkü energetika sistemimiz lazımlımda elektrik enerjisini istehsal edə bilmirdi.

Əvvəli Səh. 2

Həm yanacaq nöqtəyi-nəzərindən çətinliklər var idi, həm də enerji sistemimiz tam köhnəmişdi. Yalnız Ulu Önderin təşəbbüsü ilə yaradılmış Mingəçevir stansiyası hesabına müəyyən dərəcədə fasilələrlə olsa belə, insanlara və müəssisələrə elektrik enerjisi verilirdi. Yəni, Mingəçevirin tarixi energetika mərkəzi kimi zəngindir və burada formallaşmış güclü kadr potensialı, əlbəttə ki, bu gün də bizi əldə

edilmiş uğurlara nail olmaq üçün imkan yaradır", - deyə Azərbaycan Prezidenti çıkışında diqqətə çatdırıb.

Qeyd edək ki, 2020-ci il oktyabrın 4-də stansiyanın ərazisinə böyük dağdıcı qüvvəyə malik "Smerç" reaktiv yayım atəşli raket atılıb. Raket 6-ci və 7-ci enerji bloklarının arasındaki sahəye düşüb. Bundan başqa, 2020-ci il oktyabrın 11-də ikinci dəfə atılan raket isə idarəetmə Mərkəzinin yaxınlığına düşüb.

Cənubi Qafqazın əsas energetika mərkəzi

Prezident İlham Əliyev: "8 Noyabr" Elektrik Stansiyası
ölkəmizin ən böyük elektrik stansiyasıdır"

"STANSİYANIN ƏRSƏYƏ GƏLMƏSİNDƏ İTALİYA VƏ ÇİN ŞİRKƏTLƏRİNİN BÖYÜK PAYI VAR"

Müvafiq müdafiə sistemlerinin qabaqlayıcı tədbirləri nəticəsində atılmış raketlər zərərsizləşdirilib. "Biz son 20 il erzində Azərbaycanın energetika sistemini demək olar ki, sıfırdan qurmuşuq. Ölkəmizin müxtəlif yerlərində yeni elektrik stansiyaları qurulmuşdur, eyni zamanla, Mingəçevirdə də yenidənqurma işləri aparılmışdır. Yادınızdadır, burada baş vermiş

Stansiyasının generasiya gücü 1800 meqavat, "8 Noyabr" Stansiyasının gücü 1880 meqavatdır, Su Elektrik Stansiyasının gücü isə 400 meqavatdan çoxdur. Beləliklə, Azərbaycanın elektrik enerjisini 40 faizindən çoxu Mingəçevirdə istehsal olunur və qeyd etdiyim kimi, bu, nəinki Azərbaycanın, Cənub Qafqazın əsas energetika mərkəzidir. Dövlət başçımız bu layihənin qısa müddət ərzində icra edilməsini rekord nəticə kimi dəyrənləndirib: "Təxminən 2 min meqavatlıq elektrik stansiyasının inşa müddəti bir neçə il davam edir - bəlkə də üç il, dörd il, beş il, bəlkə daha da çox. Misal üçün, ele sovet dövründə Mingəçevirdə "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasının inşası 1974-cü ildə başlamışdır və birinci blok 1981-ci ildə istismara verilmişdir. Yəni, yeddi ildən sonra 300 meqavat enerji əldə edilmişdir. Biz isə iki il ərzində təxminən 2 min meqavat enerji əldə etmişik və əlbəttə ki, bunun bir çox səbəbləri var. Təbii ki, buna burada mövcud olan energetika bazamız, təcrübəmiz, Azərbaycan energetiklərinin peşəkarlığı, bilikləri, təcrübəleri və əlbəttə ki,

bizim beynəlxalq tərəfdəşərimizdən təhfəsi şərait yaratdı.

Men xüsusilə bu gün burada iştirak edən İtaliyadan və Çindən olan qonaqları salamlamaq istəyirəm. Bu stansiyanın ərsəyə gelməsində İtalya və Çin şirkətlərinin böyük payı var".

İki ölkə arasında strategi iqtisadi tərəfdəliq, ilk növbədə, enerji sektorunu əhatə edir. Azərbaycan İtaliyanın əsas xam neft, təbii qaz təchizatlarından biridir. Uzun illərdir ki, Azərbaycan İtaliyanı neftlə təchiz edən bir nömrəli ölkədir. Cənub Qaz Dəhlizi və onun tərkib hissəsi olan Trans-Adriatik təbii qaz boru kəməri (TAP) layihəsi İtaliyanın enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirir, eyni zamanda, İtaliyanın qaz bazarında qiymətlərin sabit saxlanılmasında üstünlükler təmin edən vacib amildir. Qeyd edək ki, Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycan və İtaliyanın enerji sahəsində tərəfdəşliginə zəmindir. Cənub Qaz Dəhlizi müxtəlif ölkələrdən ibarət geniş bir qrupun birgə səyləri nəticəsində ərsəyə gələn çox əhəmiyyətli nailiyyətdir. Onu da qeyd edək ki, İtalya Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsində çox önemli rol oynayır ve xüsusilə də, neft sənayesinin inkişafına təkan verir.

Ölkəmizin iqtisadi-maliyyə gücünün artmasına, Azərbaycanın və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə xidmet edən Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin bütün segmentləri artıq fealiyyətdədir. Cənub Qaz Dəhlizinin icrası zamanı Azərbaycan boru kəməri ərazisindən keçən ölkələrlə, eləcə də beynəlxalq maliyyə təsisatları, enerji şirkətləri,

qəza nəticəsində ölkəmizin böyük hissəsi, demək olar ki, işıqsız qalmışdı. Ondan sonra praktiki tədbirlər görülməye başlanmış və biz qısa müddət ərzində burada böyük uğurlara nail ola bilmişik", - deyən Prezident bildirib ki, 2018-ci ildə "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasının yenidən qurulmasının təməli qoyulub və 2020-ci il iyunun 25-də - düz beş il bundan əvvəl burada stansiyaya yeni həyat verilmişdir. "Hazırda "Azərbaycan" Elektrik

aparıcı ölkələrin hökumətləri və Avropa Komissiyası ilə çox sıx əməkdaşlıq əlaqələri qurub. Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Azərbaycanın oynadığı rol Avropa İttifaqında qaz təchizatının şaxələndirilməsi səylərimiz baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Əlbəttə ki, Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanın oynadığı rol ölkəmizin Avropa İttifaqında qaz təchizatının şaxələndirilməsi səyləri baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan İtalya ilə iqtisadi əlaqələrinə böyük diqqət yetirir və onların inkişafında və güclənməsində maraqlıdır. İki ölkənin təhsil müəssisələri arasında da əlaqələr genişlənir. Əbəs deyil ki, bu gün İtaliyanın müxtəlif universitetlərində mindən çox azərbaycanlı tələbə təhsil alır. Ölkələrimiz arasında eyni zamanda, mədəniyyət, elm, təhsil, humanitar sahələrdə ənənəvi mütəbadilələrin və layihələrin həyata keçirilməsi Azərbaycan və İtalya arasında salınan körpünün daha da möhkəmləndirir. Qarşılıqlı etimad, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan beynəlxalq əlaqələr müasir dövrümüzdə daha da möhkəmlənir.

Zümrüd BAYRAMOVA